

Stirnea

SĂPTĂMÎNAL DE INFORMAȚII ȘI OPINII DEMOCRATICE • ARAD • ANUL IV 18 - 24 FEBR. 1994

MULTĂ (S)NEGURĂ DEASUPRA ROMÂNIEI DE PESTE PRUT

Valurile istoriei ne-au purtat pe cei ce trăim pe aceste pământuri în diverse direcții. Ne-au trebuit secole pentru a aduna la un loc tot ceea ce este al românilor. Nu a fost să dureze prea mult această Românie Mare, visată de generații întregi și realizată cu multă trudă, cu sacrificii și inteligență și prin strădaniile unor oameni mari ai Aradului. Odiosul Pact Ribbentrop-Molotov a reușit să aragă din nou în afara țării străvechi pământuri românești. Cetățile prin care Ștefan cel Mare a fost strajă la porțile creștinătății au căzut sub cizma cotorpitorilor ruși. Frații noștri din Moldova, din România de peste Prut, au ajuns să nu-și mai recunoască originea. Cu puțini ani în urmă, pe când la noi încă nu era abolită dictatura, peste Prut a bănut un vînt puternic și frumos al românismului. S-a recîștigat steagul național, s-a recîștigat imnul care este acum al tuturor românilor. Un val al adevărului și dreptății era cît pe aici să ne facă să uităm că în fruntea țării a rămas o fosilă a comunismului, fostul președinte colhoznic Mircea Ivanovici Snegur, după unele documente mai recente, propus special al KGB-ului și Moscovei pentru acest post. Care s-a înconjurat rapid de o ceată de indivizi asemenea lui. A urmat conflictul din Transnistria, ocazie cu care voluntarii moldoveni s-au trezit părăsiți tocmai de conducerea țării lor. Ca să nu vorbim de sprijinul inexistent de la București. Drama aceasta a culminat cu tragedia grupului Ilașcu, lăsat la discreția rusofonilor isterici de la Tiraspol. Însă, culmea a atins-o de curînd același Mircea Ivanovici Snegur, care a declarat în spiritul tradițiilor staliniste, că popoarele romîn și moldovean nu sînt același lucru. Poate, pentru colhoznicul *tavarișci Sniegur*, așa o fi. Dar pentru acei curajoși care au ridicat glasul împotriva stăpînirii sovietice, reușind prîn cîntec și vers să restabilească demnitatea unui

1. Nume și prenume	Adresa	Sumă
1. Elena Pop	Inf. 40	220
2. Elena Pop	-	220
3. Florin Nicolae	-	604
4. Noua General	-	105
5. J.P. Bocu	-	114
6. D. Ionescu	-	51
7. Olyo Pop	-	523
8. Liviu Calde	-	242
9. Jovita Pop	-	98
10. Mihail Pop	-	218
11. Diana Pop	-	370
12. Belina Pop	-	370
13. Dana Pop	-	370
14. Dana Pop	-	370
15. Elena Pop	-	174
16. Elena Pop	-	606
17. Elena Pop	-	605
18. Elena Pop	-	637
19. Elena Pop	-	2
20. Elena Pop	-	132
21. Elena Pop	-	69
22. Elena Pop	-	132
23. Elena Pop	-	174
24. Elena Pop	-	309
25. Elena Pop	-	33
26. Elena Pop	-	710
27. Elena Pop	-	428
28. Elena Pop	-	180
29. Elena Pop	-	243
30. Elena Pop	-	174
31. Elena Pop	-	175
32. Elena Pop	-	222
33. Elena Pop	-	174

neam. Iovitura a fost strașnică. Snegurii, moșpanii și maracutii, lăsați în legea lor, au făcut cele mai mari fărâdelegi la adresa neamului românesc. Așa-ziii agrarieni din Moldova, în fapt urmașii colhoznicilor impuși de Stalin, căliți la lupta aservirii agriculturii moldovenești intereselor imperiale, acum se erizează în apărătorii poporului moldovean, creație infamă a unor minți bolnave. Și ce este mai grav, șeful Partidului Democrat-Agrar din România, domnul Victor Surdu, aliat de curînd cu Partidul Unității Naționale a Românilor în așa-zisul Bloc al Unității Naționale, dă garanții de românism snegurilor. Pe care îi vede ca *huni* români! Care așa se vede unitatea națională a românilor din B.U.N., priu sacrificarea intereselor vitale și legitime ale neamului? Rămîne, însă, doar o mare durere a neamului în fața sacrificării pe altarul electoral de la Chișinău a peste două milenii de istorie comună. *Multă (s)negură s-a adunat deasupra României de peste Prut!*

SORIN TROCAN

PROTEST

Către Consiliul local Păuliș
În legătură cu "hotărîrea" acestuia de a scoate la licitație spre vânzare a celor două buldozere-excavator și nefolosirea lor în scopul excavării de canale pe toate străzile din comună și din satele aparținătoare, privind introducerea de conducte pentru apă curentă, semnatarii de mai jos precum și cei care s-au solidarizat, locuitorii ai comunei Păuliș și Sîmbăteni, înaintează următorul

PROTEST

Opriti domnilor incompetența din conducerea Primăriei! Dezinteresul acesteia față de comuna în care locuiți, disprețul "aleșilor" față de cei ce v-au mandatat!
Cerem sistarea imediată a oricăror operațiuni de licitație pînă la alegerile locale anticipate din luna martie 1994. (N.red.: urmează o listă cu 33 de semnături.)

ÎN ACEST NUMĂR CITIȚI:

NEOLIBERALISMUL - pag. 2

Îți mulțumim doamnă Lizica Mihaș - pag. 2

Făurirea omului nou - pag. 3

De unde se pleacă - unde se ajunge? - pag. 3

LECȚII PE CARE LE-AM

ÎNVĂȚAT - pag. 4

Transilvania - inimă a României - pag. 6

Frica de schimbare - pag. 4

Terapia de șoc versus terapia graduală - pag. 5

CINE ESTE DAEWOO? - pag. 6

Combinatul politico-militar, agricol și industrial Curtici - pag. 7

Iași - Heidelbergul nostru de altădată - pag. 8

FRICA DE SCHIMBARE

O glumă foarte adevărată spune că dintr-un acvariu plin cu pește poți face o ciorbă, dar dintr-o ciorbă de pește nu mai poți popula un acvariu. Ciorba de pește în acest caz este economia națională în anul 1989 - decembrie, o economie artificială creată timp de peste 40 de ani pentru o piață artificială (C.A.E.R.), o economie de comandă unde dirijorii purtau galoanele obediinței comuniste, o economie în care absurdul devenise lege, iar inițiativa particulară, articol de cod penal. O astfel de ciorbă putea deveni acvariu? Pentru unii "specialiști" și pentru o majoritate guvernamentală mereu înregimentată într-un partid al fricii de schimbare, răspunsul a fost DA! Sînt cei care au inventat termeni ca economia socială de piață (de ce nu socialistă?), liberalizare controlată, subvenționare dirijată, procese punctuale, reformă sau terapie graduală, toate acestea încununînd o politică pentru LINIȘTEA noastră. Dar liniștea cea mai adîncă o întîlnești în cimitir! Evident sînt fricoși și fricoși. Fricoșii comuniști răspund propriilor spaime de schimbare cu teroare; fricoșii social-democrați mai istorici sau

mai moderni rămîn cantonați în penibilul "ȘI DA ȘI NU" al afirmațiilor lor cotidiene; creștin-democrații n-ar avea nimic împotriva, dacă ciorba ar fi sfințită. Ar mai fi o categorie de fricoși, neoliberalii sau curajoșii de salon. Ei nu fac gesturi largi, de frică să nu se spargă porțelanul, dar pronunță cuvinte adînci și rotunde, se adună în grupuri mici, dar fac politică mare. De obicei se rătăcesc în drum spre casă și-ar trebui, nu-i așa, ca STATUL să-i ocrotească. Eventual, într-o rezervatie. Numai și numai a lor!

A fi cu adevărat curajos ACUM, înseamnă să fi adeptul terapiei de șoc, partizanul schimbării radicale în economie care să conducă la modificări profunde în viața socială și în primul rînd în mentalitatea individului.

A fi cu adevărat liberal acum, înseamnă asumarea acestei extraordinare responsabilități de a fi reprezentantul SINGURULUI partid reformator în stare să producă schimbarea și nu să întrecină o slăcăruiie pîlpîitoare și bîlbîită a unui trecut pe care nu ai-l asumăm!

R.L. □

BINOMUL LIBERTATE-PROPRIETATE

Filosofia acestuia este bazată pe principiul proprietății de sine: *Tu ești proprietarul vieții tale. A nega înseamnă că o altă persoană are un drept mai mare asupra vieții tale decît tu însuși. Nici o altă persoană, sau grup de persoane, nu deține în proprietate viața ta, și nici tu nu ești proprietar al vieții altora.*

Tu ești în timp: viitor, prezent și trecut. Aceasta se manifestă în viața, libertatea și în produsul vieții și libertății tale. A-ți pierde viața înseamnă a-ți pierde prezentul. Și a-ți pierde produsul vieții și libertății tale înseamnă a pierde o parte din trecutul tău.

Produsul vieții și libertății tale este proprietatea ta. Proprietatea este rodul muncii, produsul timpului, energiei și talentelor tale. Este acea parte din natura pe care tu o transformi în ceva util și valoros. Și mai este acea parte a proprietății altora care ți-a fost dată ție prin schimb voluntar și consimțămînt reciproc. Doi oameni care ar schimba proprietății în mod voluntar au amîndoi de cîștigat, altfel nu s-ar face acel schimb.

Uneori oamenii utilizează forța sau fraudă pentru a lua de la alții fără consimțămîntul lor dat de bunăvoie. Inițierea forței pentru a lua viața este o crimă, pentru a lua libertatea este sclavie, iar a lua proprietatea este un furt. Este același lucru dacă aceste acțiuni sînt comise de o singură persoană, de majoritatea acționînd împotriva minorității, sau chiar de oficialități îmbrăcate elegant.

Tu ai dreptul de a-ți proteja viața, libertatea și proprietatea de greșelile altora prin putere. Și tu poți să-i desemnezi pe alții să te ajute să te aperi. Dar tu nu ai dreptul de așta forțe împotriva vieții, libertății sau proprietății altora. Deci, tu nu ai dreptul de a desemna o persoană care să inițieze forța împotriva altora în numele tău.

Oamenii au dreptul de a-și căuta conducători, dar nu au dreptul de a impune altora regulile lor. În orice mod ar fi aleși oficialii, ei nu sînt doar ființe umane și nu au drepturi sau pretenții mai mari decît cele ale oricărei alte ființe umane. Indiferent

de etichetele pline de imaginație pentru comportamentul lor, de exemplu execuție, serviciu militar obligatoriu sau impozite, oficialii nu au nici un drept să ucidă, să te ia în sclavie sau să fure. Tu nu poți să le dai nici un drept pe care să nu îl ai tu însuși.

Pentru că ești proprietarul vieții tale, ești răspunzător pentru viața ta. Nu o închiriezi de la alții care îți cer supunere. Nici nu ești sclavul altora care îți cer să te sacrifici. Tu îți alegi propriile scopuri. Succesul și eșecul sînt stimulente necesare pentru a învăța și a crește. Acțiunea ta în numele altora, sau a altora în numele tău, este virtuoasă numai atunci cînd se naște din consimțămîntul voluntar, reciproc. Pentru ca virtutea poate exista numai acolo unde există posibilitatea unei opțiuni libere. Aceasta este baza unei societăți cu adevărat libere. Este nu numai baza cea mai practică și mai umană pentru orice acțiune umană, ci și cea mai etică bază a acesteia.

KEN SCOLLAND □

LECȚII PE CARE LE-AM ÎNVĂȚAT

În organizarea programului de privatizare al unei economii aflate în transformare este întodeaia important să-i înțelegem particularitățile. Voi face 5 comentarii scurte despre acestea și veți înțelege că toate sugereză metode de privatizare speciale, non-standard.

1. Venituri din privatizare.

Obiectivul guvernului este sau ar trebui să fie transformarea economică complexă mai degrabă decît maximizarea veniturilor obținute din vânzarea unor active ale guvernului. Înțelegerea acestui paradox nu este ușoară, dar este absolut crucială. (Pe lîngă acesta, privatizarea are propriile costuri, care enu sînt neglijabile). Deci, un scop non-standard cere metode non-standard de privatizare.

2. Viteza privatizării

Se consideră de obicei că niște venituri reduse din privatizare sînt reșul plătit pentru viteză. Dimpotrivă, noi am descoperit, că în republica Cehă și în alte părți, dacă există vreo corelație între venituri și timp, acesta este inversă față de ipoteza obișnuită din privatizarea standard. Cu cît procesul este mai lent, cu atît sînt mai reduse veniturile din privatizare în situația noastră.

O cauză evidentă este aceea că valoarea reală a întreprinderii privatizate scade rapid datorită agoniei sale inevitabile din perioada premergătoare privatizării, ca și absenței unui proprietar real în acest proces.

Odată ce am înțeles acest lucru, am încercat să găsim tehnici de privatizare mai rapide decît cele standard. În acest scop am pregătii și aplicat cu succes o tehnică non-standard numită schema de privatizare pe baza decertificatelor de proprietate. Ideea este relativ simplă. EA se bazează pe vânzarea

de certificate (sau fel de bani aplicabili numai în procesul de privatizare) tuturor cetățenilor țării

deține acum acțiuni fie ale uneia din cele 15000 companii privatizate, fie un fond de investiții pentru

restul economiei și, într-o manieră oarecum indirectă crește viteza aplicării lor.

Întregul program de privatizare din țara noastră este, desigur, aplicat nu numai în cadrul schemei certificatelor, ci și pe baza: (1) transferului proprietății de stat către municipalități, (2) restituirii către proprietarii inițiali, (3) transformării cooperativelor "de tip sovietic" în cooperative ale unor proprietari reali, (4) privatizării întreprinderilor mici prin licitații publice, și (5) privatizării întreprinderilor mijlocii și mari prin vânzări directe, realizarea de firme mixte, oferte, etc.

3. Privatizarea de jos în sus. Eficiența și viteza procesului de privatizare depinde foarte mult de organizarea și administrarea lui. Este mult mai rațional să se organizeze privatizarea astfel încît inițiativele de privatizare să se concentreze la nivel micro și nu la nivel guvernamental. Funcțiile de planificare, organizare, restructurare împărțire și demonopolizare NU trebuie inițiate de sus în jos de către guvern. (Acesta abordare este deci total opusă față de ceea ce a făcut RDG. De fapt, nimic nu poate fi mai diferit de metoda cehă decît Treuhand-ul german).

Privatizarea este inițiată de obicei în scopul de a aduce eficiență și prospereitate întreprinderilor privatizate individuale. Este un mit comun, împărțit de mulți, că privatizarea într-o țară post-comunistă ar putea și ar trebui să aibă același obiectiv. Lucrul care contează cu adevărat în cazul nostru este efectul privatizării asupra economiei ca întreg. În loc de întrebarea "Este întreprinderea restructurată?" întrebarea legitimă este "Este economia restructurată?" restructurarea individuală va

trebui să urmeze după privatizare.

"Problema restructurării" discutată pe larg de experți în privatizarea standard, nu are deloc aceeași semnificație în cazul nostru. Nu avem nici o înclinație către noul proprietar, și nu guvernul, este acela care poate găsi idei, timp și resurse pentru restructurarea necesară. Guvernul ceh nu a ascultat nicodată sfaturile conform cărora miniștrii lui și agențiile lor ar trebui să încerce să crească eficiența întreprinderilor proprietate de stat înainte ca acestea să facă obiectul privatizării.

La începutul anului 1990 cînd noi am început să ne gîndim la privatizare, abordarea noastră a provocat aspre critici din toate sursele imaginabile. Totuși, astăzi chiar și cele mai importante organizații financiare internaționale au înțeles că:

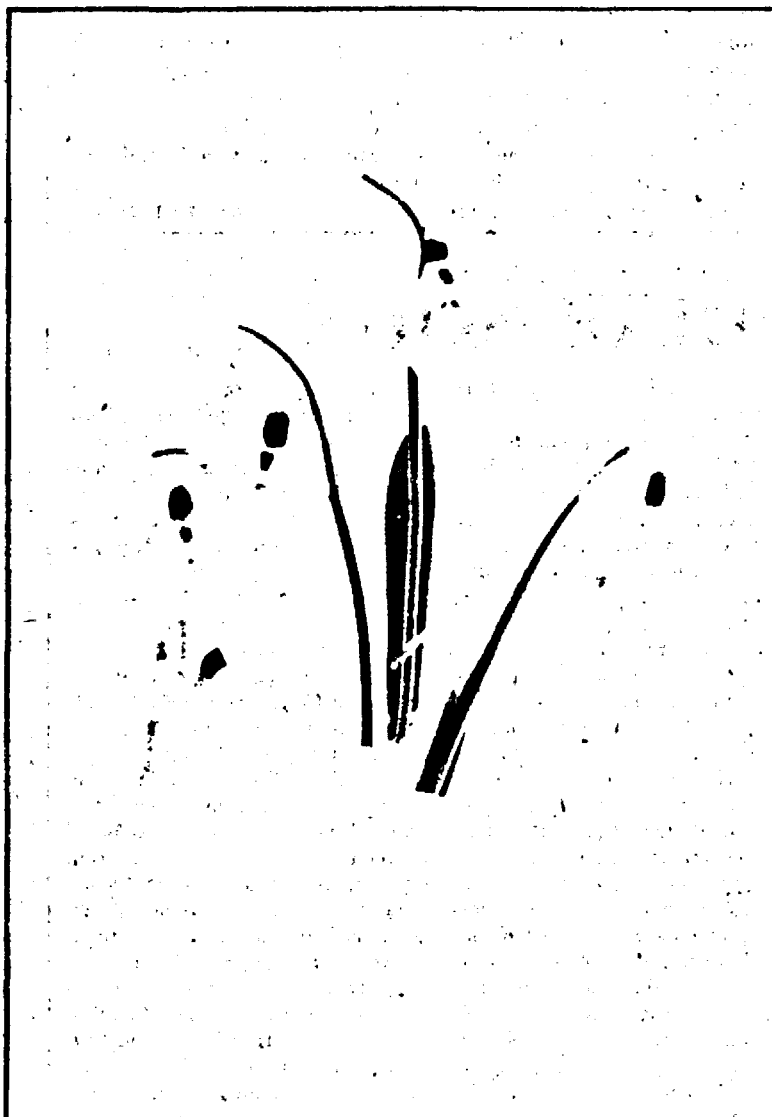
*un guvern al unei țări în transformare este cel mai prost agent imaginabil care să se ocupe de sarcinile privind restructurarea, *firmele de consultanță cu renume internațional sînt foarte scumpe și nu au cunoștințe specifice sistemului și țării.

Poate să pară exagerat să spunem că noi considerăm inutul să se proiecteze tehnici și legislație legate de obiectivul de a selecta proprietari perfecți. Un astfel de obiectiv depășește cu mult capacitatea guvernelor post-comuniste și oricum s-ar putea ca proprietarii inițiali să nu fie și cei finali.

Concluzii:

S-a observat - cel puțin în Republica Cehă - că semnificația privatizării poate fi substanțial diferită în medii socio-politice diferite. Sînt cînvîns că abordarea noastră este corectă, iar rezultatele o demonstrează.

VACLAV KLAUS □

la un preț simbolic. Cetățenii le utilizează apoi pentru a cumpăra acțiuni ale firmelor privatizate. (Privatizarea prin acest sistem a transformat peste 75 % din adulții cehi în acționari. Fiecare dintre ei

privatizare.) Sistemul nostru de privatizare non-standard, prin certificate, s-a dovedit rapid și eficient. Pe lîngă acestea, el facilitează aplicarea unor tehnici de privatizare standard în

TERAPIA DE ȘOC VERSUS TERAPIA GRADUALĂ

Vă prezentăm alternativa liberală la politica terapiei graduale promovată de guvernele socialiste post totalitare.

***austeritate** - dimensionarea potențialului economic existent, transformarea mobilului inițial al distribuirii părților sociale în emiteri de acțiuni ca prim pas în procesul de privatizare;

*** demagogie - populism electoral**, deci împărțirea părților sociale la populație, cu efectul creării premiselor inflației de mai târziu și distrugerii fondului de investiții; menținerea status quo-ului economiei naționale pe toată perioada guvernului provizoriu.

LEGISLATIV

*** dereglementare** - abrogarea actelor normative comuniste și aducerea în vigoare a sistemului interbelic românesc, completat cu legi moderne, adaptate realității economice;

*** legiferare stahanovistă** însoțită de mimetism legislativ (import de legislație apuseană, neconformă cu istoria economică și cu realitatea actuală, spre exemplu: legislația bancară)

PROPRIETATE

*** retrocedarea proprietății agricole, industriale, imobiliare "ad integrum"** cu efectul creării sectorului particular imediat și nu prin acumulare. Despăgubire la nivelul pieței a proprietarilor pentru care proprietatea nu mai poate fi reconstruită și deci retrocedată;

*** improprietary pe baza de criterii "sociale", "civice", sau "morale"**, cu efectul creării unui sector particular fragil, oricând la dispoziția discreționară a monopoliului de stat și mai apoi privat;

CAPITALUL

*** crearea pieței de capital;**

*** crearea oligarhiei financiare** - bancare, bazată pe monopoluri de stat sau private. Transformarea României într-o "republică bananieră";

*** crearea economiei paralele** (gri sau neagră) prin indisciplina financiară, evazionism fiscal și care conduce la apariția relațiilor de tip mafiot, corupție, trafic de influență;

FISCALITATE

*** fiscalitate diferită:**
- redușă pentru capitaluri dinamice;
- penalizare pentru capitaluri stagnante.

*** fiscalitate înrobitoare**, menită să distrugă acumulările sectorului particular, să stagneze procesul investițional, să ridice cotele șomajului peste limita suportabilității.

PROTECȚIE SOCIALĂ

*** mutualizarea fondurilor de pensii, asigurări sociale, ajutor de șomaj** pentru dinamizarea investițiilor în infrastructură, de transporturi, telecomunicații, construcții civile și industriale, etc;

*** protecție socială inoperantă**, declarativă, categoriile defavorizate (pensionari, tineri, șomeri) din ce în ce mai cuprinzătoare, conducând la apariția sentimentului de frustrare cvasigeneralizat, neîncredere în economia de piață și deci în democrație;

SISTEMUL BANCAR - MONETAR

*** restructurarea sistemului bancar prin:**

- **agenizarea circuitelor economice** cu ajutorul legii falimentului;
- **specializare și modernizare**,
- **introducerea instrumentelor și produselor bancare moderne** (leasing, factoring - credit card, cheacking, account, home mortgages)

*** sistem bancar rigid**, neperformant și neimplicat în economie. Acces la credite limitat și discreționar, inflație galopantă, necontrolată, lovind fără alegeare, distrugând acumulările de capital (de capitalizare) și economiile populației (pauperizare generalizată)

BUGETUL

*** restructurarea sistemului monetar prin implementarea principiului Comisiei Monetare care creează o monedă stabilă, solidă, reducându-se deficitul bugetar până la dispariție, reducând inflația la cote suportabile, creșterea credibilitate pentru capitalul străin;**

*** deficit bugetar enorm**, cu dimensiuni catastrofice, devenind o "fatalitate", distrugând instituțiile bugetare majore (armată, cultură, învățământ, sănătate, sport)

ROLUL STATULUI

*** dezetalizarea** : ansamblu de politici prin care statul se retrage din economie prin marea privatizare și reformă managerială;

Cu cât un sector este considerat mai strategic, el trebuie privatizat imediat ! Marea privatizare trebuie să constituie un proces accelerat indiferent dacă s-a cret sau nu o piață reală de capital, indiferent de metode dar punând totuși accent pe vânzarea directă de active;

*** statul își păstrează rolul dirijist** în întreaga economie prin distribuirea resurselor și chiar de proprietar în sectoarele considerate strategice (transportul CF, industria extractivă, producția energetică, etc). Procesul de privatizare este lent, ezitant și nesemnificativ ca pondere în capacități de producție, servicii publice și personal implicat. Evaluările de patrimoniu se fac criterii contabile socialiste, fără legătură cu valoarea reală de piață a activelor privatizabile;

DESCENTRALIZARE ȘI AUTONOMIE

*** descentralizare și autonomie:**
- descentralizarea administrativă prin reforma teritorial-administrativă (reînființarea județelor abuziv desființate și a plaselor);

- descentralizarea financiar-bugetară prin bugete și taxe locale;

- descentralizarea instituțională, prin apropierea actului decizional de cetățeni. Majoritatea funcțiilor de autoritate și decizie locală să devină eligibile (șef poliție, șef Direcție Financiară, judecător șef, procuror șef, etc)

*** menținerea centralizării și imobilism administrativ;**

- menținerea actualei împărțiri administrative, fără legătură cu istoria culturală, tradițiile și obiceiurile locale, dar cu efectul osificării structurilor moștenite din vechiul regim;

- conferirea autorităților numite de la centri de prioritate, în actul decizional față de autoritățile alocate;

- centralizarea bugetului național cu prețul compromiterii autorităților locale alocate, lipsite astfel de mijloace financiare pentru a-și aplica programele electorale, și în acest sens sfidând instituțiile democratice.

R. L. O

CINE ESTE DAEWOO ?

Daewoo - una dintre cele mai mari corporații din lume, formată din 22 de companii principale - furnizează de la produse ale industriei grele, electronice, la plane sau servicii hoteliere. Corporația

s-a extins treptat de la confecții în industria textilă (în anii 60), la construcția de vapoare și autoturisme în anii 70, la industria electronică în anii 80 și la industria aerospațială pentru anii 90.

Renumele companiei este strâns legat de personalitatea președintelui ei - dl. Kim Woo Choong, supranumit de compatrioții săi "vrăjitorul" pentru capacitatea sa de a repune pe picioare companii falimentare și înglodate în datorii.

Recent, Daewoo s-a asociat cu capitalul românesc în două obiective importante: uzina de autoturisme de la Craiova (unde participă cu un aport de 150 milioane dolari) și hotelul Intercontinental (28 milioane dolari). Mai mult, a anunțat viitoare colaborări în domenii ca transportul public și întreținerea drumurilor.

Până în 10 ianuarie 1994, firmele

mixte din România aveau în total capital străin subscris de un miliard de dolari.

Cum se explică atunci această investiție importantă a grupului Daewoo ?

Răspunsul îl găsim în cartea președintelui corporației, numită "Fiecare stradă este pavată cu aur", de unde cităm: "Dacă există doar 1% șanse de succes într-un proiect, un adevărat om de afaceri vede acel procent ca o știință care va aprinde un foc". Această filozofie transparentă și din politica investițională a companiei, ce nu ocolește zone economice considerate nesigure.

În 1976 compania investește în Sudan (fabrica de cauciucuri), în Libia (construcții), în Nigeria (întreținerea autovehiculelor), apoi în Liberia, Ghana, Camerun, Gabon, Coasta de Fildeș, Botswana, Angola. Decizia companiei de a investi acum în România apare ca justificată (ținând cont de potențialul economic ce poate fi pus în valoare și nu neapărat

de profitul pe termen scurt.

Deși nu au avut loc contacte la vîrf încă din timpul vizitei președintelui Iliescu în Africa de Sud și investiția sudcoreeană ar putea fi folosită în primul rînd ca sprijin propagandistic pentru privatizarea ambiguă promovată de coaliția guvernamentală, acțiunea firmei Daewoo prezintă un avantaj pentru România din multe altele puncte de vedere.

Participarea străină de 51 % din capitalul social ne va arăta în alte două societăți managerul "capitalist" la lucru, va influența benefic mediul de afaceri, va impune noi standarde industriei orizontale, va lărgi oferta internă de bunuri și servicii la nivelul pieței mondiale. Investițiile deja anunțate în domenii de interes public, transport și întreținerea drumurilor, vor constitui și ele un model pentru pătrunderea capitalului privat pe scară largă în zone neglijate pînă acum în România.

LIVIU MORARU □

De vorbă cu dl. Traian CRUCERU arbitru divizionar "A" între anii 1960-1972

- În cei 12 ani de la arbitru divizionar "A" ați avut ocazia să urmăriți și să conduceți multe jocuri. Care sunt cele care v-au rămas cu amintiri plăcute sau neplăcute ?

În toată activitatea mea de arbitru cele mai frumoase jocuri au fost cele conduse între "U" Cluj - Dinamo București și invers pentru că în acei ani au evoluat ca jucători dr. Georgescu Marcu, Mateianu, Oct. Popescu, Petru Emil, Horațiu Moldovan jucători cu o comportare exemplară în teren. La Dinamo au evoluat printre alții Nunweiler III și IV, parcălab, Ene II, Unguroiu jucători talentați și disciplinați.

Jocuri cu probleme neplăcute am condus mai ales în eșalonul doi la Făgăraș, Caransebeș și în alte locuri.

- Dintre vechii cavaleri ai fluturului de care vă amintiți cu plăcere din cel pe care l-ați urmărit și din cel cu care ați colaborat.

Am luat exemplu pentru arbitraj de la loja Vasile (Arad) atât ca model de arbitraj cât și ca apariție în teren ca arbitru. Am hotărât și am ajuns să arbitrez împreună cu ei cu adevărați maeștri în "arta" arbitrajului cum ar fi: P. Kroner, C-tin. Mitran, Popa Mihai, Iosif Ritter, Oct. Cosma, Ștefan Mataizer. Din generația mea de arbitri pot să amintesc pe următorii: Al. Ene (Craiova), Petre Sotir (Mediaș), Vecan Traian (Oradea), Pop Romulus și Popa Aurel (ambii Oradea) și alții.

- Fiind un iubitor al fotbalului desigur că ați urmărit activitatea echipei fanion a Aradului UTA de mulți ani. Care sunt jucătorii care v-au lăsat

impresie deosebită atât de la UTA cât și din echipele adverse.

Urmăresc activitatea echipei de fotbal UTA din 1946 de când se numea ITA și era debutantă în divizia "A".

Din promoția arădeană cuvinte frumoase pot spune despre Pecsovszki pe care îl consider cel mai bun fotbalist român din toate timpurile (jucător complet, tehnică desăvârșită, dăruire exemplară), Reinhardt Ioan, Dumitrescu III, Stibinger care avea în față o carieră strălucită dacă nu dispărea prematur, Bonzhadi, Mercea, Vass, Farmati, Pall, Toth III, Dușan, Toma, Jurcă, Tărlău Mihai, Demșoreanu, Don Ilie, Vaczi Serfózo și mulți alții continuând cu generația lui Domide, Brosovszki, Leretter, Petescu, Kuhn II și Popovici ca să amintim doar câțiva.

Dintre jucătorii care au fost adversari pentru textiliști nu pot să nu amintesc numele lui Ozon, Apolzan, Voinescu, frații Zaroda, Tătaru, Călinoiu, Băcuț I și dintre cei mai vechi iar din generațiile mai apropiate: Lucescu, Dumitrache, Dobrin, E. Deubrovski, Dan Coe, Răducanu, Lupescu, Năsturescu, Codreanu și alții.

- Ce părere aveți despre UTA de azi, despre comportarea ei în campionat.

O echipă tânără cu jucători talentați unii crescuți din pepiniera proprie (Papp, Dronca, Ungur) care pregătiți sub mîna fost a antrenorului emerit Nicolae Dumitrucescu poate să ofere

iubitorilor de fotbal din Arad satisfacții și jocuri de calitate care să se apropie de ceea ce au oferit întotdeauna jucătorii echipei UTA din perioadele de aur. Bineînțeles că nu trebuie să lipsească suportul moral și în special financiar al tuturor celor ce iubesc această echipă.

IONEL MECHEȘ □

TRANSILVANIA, INIMĂ A ROMÂNIEI

1300. Construirea cetății din satul Cîlnic (Alba), pe plan circular, cu un puternic donjon.

1301, ianuarie 14. Moartea regelui ungar Andrei al III-lea; stingerea dinastiei Arpadiene în Ungaria.

1305 Voroana Ungariei este disputată de Otto de Bavaria și Carol Robert de Anjou. Ladislau Kan, voievodul Transilvaniei, intră în posesia coroanei Sf. Ștefan.

1307 -1308 "Cronica ritmată a lui Ottokar de Stiria semnalează că Otto de Bavaria, pretendentul la coroana Ungariei, a fost făcut prizonier de către voievodul Transilvaniei și predat pentru a fi închis unui voievod român, vasal al său.

1308, nov. 27 Carol Robert de Anjou este ales rege al Ungariei. Încoronarea nu s-a putut face, din cauză că Ladislau Kan refuză restituirea coroanei Sf. Ștefan.

1310 - 1352 Domnia lui Basarab I, fiul lui Tihomir, în Țara Românească, întemeiată de el prin unirea cnezatelor și voievodatelor din dreapta și stînga Oltului.

1310, apr. 8 Ladislau Kan semnează capitularea la Seghedin, prin care recunoaște pe Carol Robert ca suzeran și se obligă să restituie coroana.

Seudul (Frumușeni), apărut în documente încă din 1078, este amintit ca avînd o cetate căreia-i este subordonată așezarea denumită încă "vjlla".

1311. Voievodul Ladislau Kan este destituit de Carol Robert pentru că se împotrivesc hotărîrii regelui de a așeza garnizoane regale în cetățile Transilvaniei.

1315 - 1317. Mare foamete în occident.

Cetatea Lipovei - ridicată încă la sfîrșitul sec. al XIII-lea - va fi reședința lui Carol Robert între 1315 - 1317, fiind menționată documentar în 1324.

1317 - 1321. Răscoala nobilimii maghiare din Transilvania, condusă de fostul platin Iacob Kopasz, stăpînitorul unor întinse domenii.

1317, mai 25. Carol Robert confirmă sașilor din sudul Transilvaniei drepturile cuprinse în diploma "Andreanum" (1224) pentru a-și asigura sprijinul lor împotriva nobililor răsculați.

1319. Răscoala din nordul Transilvaniei, condusă de Ivoyus, comite de Bistrița, împotriva regelui Carol Robert.

Sec. XIV (inceputul). Populația săsească din Transilvania se constituie în 7 scaune (plus 2), în frunte cu cel al Sibiului.

Populația secuiască se organizează în 7 scaune, dintre care cel mai important este cel al Odorheului. selecție

H. HAUPTMANN □

Antrenor emerit prof. Traian Constantinescu

- Pentru iubitorii echipei Baschet Club Arad în câteva cuvinte "biografia" antrenorului emerit prof. Traian Constantinescu.

Sunt bucureștean fost jucător și antrenor la Dinamo Oradea mîna în 1967 și în continuare la Crișul Oradea cu care am reușit să aducem titlu în provincie după un sfert de veac de dominație a echipelor feminine bucureștene (1979). În perioada 1919-1981 am fost promovat antrenor al echipei naționale feminine cu care în 1981 am câștigat medalia de bronz la Universiada Națională României a reușit să urce pe podium pentru prima oară în cei 50 de ani de activitate. Din 1981 am activat din nou, pe rînd la fondurile orădene Crișul și Dinamo fete și băieți.

- Cu ce gânduri a acceptat dl. Traian Constantinescu conducerea tehnică a echipei arădene?

Am cunoscut să colaborez cu BC Arad una din echipele fruntașe așe

baschetului feminin românesc, echipă tânără cu multe elemente de perspectivă, unele din ele componente ale echipei naționale.

- Cotul echipei BC cuprinde câteva reale talente ale baschetului feminin românesc. Pe Laura Nuțulescu, Diana Ciupe și M. Broșovszki le-am cunoscut dinainte. În cele două jocuri (Olimpia și Rapid) pe care le-am "asistat" o impresie plăcută mi-a făcut Carmen Nastor, care muicind și conștientă fiind, de valoarea pe care o are poate deveni componentă a lotului național de senioare.

- În luna mai a acestuia la Arad va avea loc jocurile pentru calificare CE. Ce așteaptă prof. Traian Constantinescu de la echipa României?

Dorința mea este să ne calificăm în etapa superioară calificare la care să-și aducă aportul și jucătoarele arădene.

- Un gând pentru simpatizanții și iubitorii baschetballștilor din

Arad pt. iubitorii sportului în general prin intermediul săptămînalului "Știrea express".

Știu că în Arad există mulți iubitori ai baschetului dintre care unii adevărați și înflăcărați suporteri ai echipei BC și aș dori cu ceea ce-și doresc ei și alături de ei și eu să cîștigăm campionatul lucru perfect realizabil (ținînd cont și de faptul că de aceeași dorință sunt animate și jucătoarele arădene, dacă acest lucru se va realiza acum când echipa se află înaintea jocurilor din cadrul plau-off-ului pe locul secund, meritul este în primul rînd al jucătoarelor ce compun această echipă al tehnicienilor care au pregătit de-a lungul celor 22 de etape de campionat, al conducerii clubului, al sponsorilor care au susținut și susțin în continuare această echipă și nu în ultimul rînd care au fost tot timpul alături de Baschet Club.

IONEL MECHEȘ □

COMBINATUL POLITICO-MILITAR, AGRICOL ȘI INDUSTRIAL CURTICI

O păpușă, desenată, visată, cîntată...

UN EXEMPLU TRIST DE PSEUDO-PRIVATIZARE ÎN AGRICULTURĂ

Un nou CAP-eu din "Lumea nouă" într-un vechi Castel, creionat și imaginat în "arta descoperirii în condițiile tranziției românești, la întâmplare, cu îndrăzneală, intoleranță, cu o capacitate ieșită din comun și fără un "spate politic". "Celebra" păpușă confecționată pe valoarea profesională a "pasărei Phenix", care în zborul său de la Pecica la Curtici, așal-a dus mintea, nimerind o imagine care avea să fie un "izvor" de legi pentru prunii noștri parlamentari!

Unul din emanații care, a sorbit din acest izvor, pe nume tov. V. Surda, ministru (adjunct) fiind, cu televizorul, îndemna poporul la experimente, modele pentru viitoarea agricultură socialistă, precum lozincă: "țărani din toate județele țării, privatizați-vă"! Cum? ca la Combinatul Agro-industrial Curtici! Bucurându-se de ajutorul organelor de partid și de stat județene, păpușă, adică combinatul - s-a confecționat, adică construit cu forțe proprii în totalitate! Astfel, cu susținut și finanțat cum s-a văzut, noul CAP Curtici s-a dovedit prin rezultatele "frumoase" (pe care nu le-am văzut) obținute și apoi gândite, s-a spus pe picioare o "afacere" profitabilă. Original pentru plăcea căi mai de sus, dacă citonii și nu numai ei, n-au putut afla cum și pe ce bani Combinatul a cumpărat secția de mecanizare, complexul de porci de la Macea și unele utilaje din import? răspunsul așa: hodoronc, tronc, dacă nu satisface, atunci le indicăm celor interesați să citească încă odată "Firma". Aici cei ce au indicat și susținut reînființarea unui astfel de CAP autentic, au prevăzut și au știut că tocmal aici, la Curtici sunt frontierele de răsărit ale Europei, la Curtici este poartă de intrare în Europa (occidentală). Cu astfel de exemple agricole, (CAP vechi și noi), schimbate sau transformate în combinate, românului de rând nu i se va deschide curând poarta, precum altora. În astfel de combinate agricole, Dl. Ing. Muscă - cu toată imaginația sa, insistența, voința și perseverența și chiar eforturile sale mari, nu va putea satisface nevoile agriculturii și a țăranilor în primul rând.

Aici libertatea, nu are nimic de a face cu proprietatea! Sunt noțiuni absolut distincte. Separate. Nici măcar precum puterile în statul nostru de drept.

Cu cele 1000 kg de grâu la ha, care le primește omul, sau chiar 1001 kg la ha țăranul nu numai că nu se simte sătul, dar nu se simte nici liber. El rămâne tot ce a fost, ba chiar mai mult!

Așadar, după ce am văzut cele peste 50 milioane de lei cu care Combinatul a cumpărat secția de mecanizare și complexul de la Macea aflând și sursa de finanțare, (recitând "Firma"), după 4 ani de

supraviețuire, au venit și beneficiile, adică profitul ca să fie în actualitate!

Pe 1993, dl. Ing. Muscă nu cunoaște bilanțul sau nu vrea să ni-l "divulge" dar știe că se va încheia cu un profit de peste 200 milioane lei.

Deci, iată că un element de bilanț există, din "fericire" bun, dar că probabil tot dl. Ing. Muscă ține un "secret" și anume: am fi dorit să constatăm urmarea acestui fapt cu cât a crescut "solda" țăranilor proprietari ai pământului din cadrul unității, adică a "curticienilor" combinatului! Și apropo, de bilanț, o recomandare aș face: fiindcă tot de comparație cu IAS-urile vorbea dl. Muscă, să-l vadă pe cel de la Barațca, asta ar fi recomandarea.

Dar țăranii noștri cu pâinea în mână, dar cu cuțitul în cotlet, rămân cu zămbetul, nici speranța numai este cea fost... de la "Timpuri Noi" la "Lumea Nouă", la vremuri noi, tot noi!

Nu știe vrea să încheie această mini-analiză, acest răspuns la articolul - interviu sau auto-interviu fluviu, lat, lung și foto pe diagonală, semnat de dl. St. Tabuia în "ADEVĂRUL" de miercuri 2 februarie 1994 pag. 7 fără o concluzie. Dar înainte de aceasta aș dori totuși o paranteză: întrucât îl cunosc pe dl. Tabuia din 1986, tot cu ocazia unui pe atunci mini-interviu. Fiindcă nu participase la mitingul "PROPACT" de luni, 31 ianuarie 1994, din partea "ADEVĂRULUI" dl. St. Tabuia nu a știut că-i "scăpase" colegului sau kolegei, nu cunosc, care a anunțat respectivul miting în numărul precedent de marți, 1 februarie 1994, (prima pagină) și anume, pancarta "PROPACT CURTICI"! de altfel cea mai mare dintre toate care glăsuia: dacă îmi amintesc bine și cu prezent acolo:

- Nu vrea, CAP-uri vechi și noi, schimbate în... combinate!

Probabil că n-ar fi apărut articolul interviu sau auto-interviu din numărul următor al ziarului amintit și probabil că nici răspunsul meu. Dar vedeți întâmplările, coincidențele și ele fac parte din viața noastră cotidiană. Amară așa cum e ea. Și acum concluzia: Nu poate fi alta decât cea pe care a tras-o însăși și dl. ministru Tipu (Dumnezeu să-l ierte), care în 1990, vizitase Curticiul:

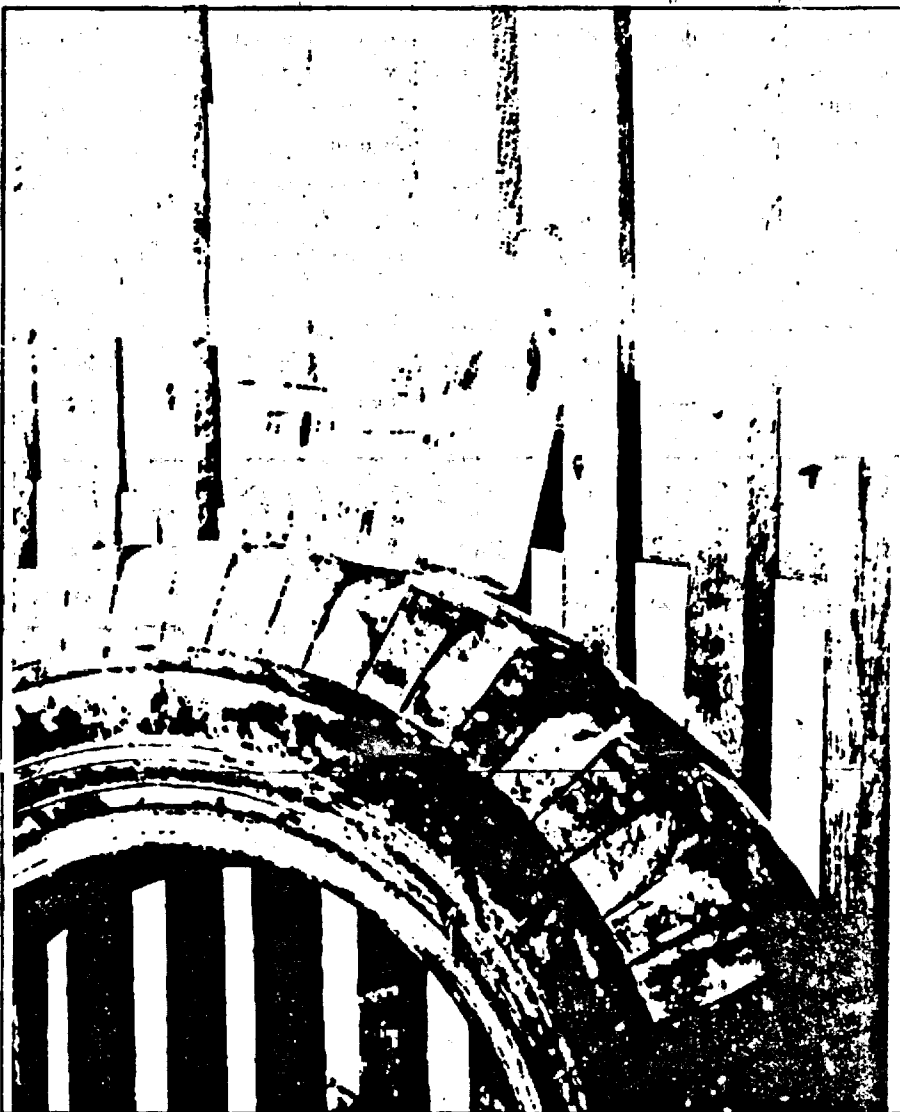
- văzând o astfel de privatizare, n-a mai apucat să se întoarcă viu!

Întrucât unul din obiectivele acestui combinat este și construirea unei cantine pentru membrii acestuia, gamele vândute la licitație acestora, costumul lui MAO; precum Drapelul cu trei flori (trandafiri) ar însemna un vis creionat și realizat. Așa să ne ferească Dumnezeu!

Întrebări, precum ale d-lui Văcăroiu de exemplu: Nu numai critici domnilor! Soluții, soluții?

- "PROPACT" ARAD va propune la Conferința Județeană extraordinară din luna aceasta, sau când va avea loc, unele soluții pentru agricultura județului și, poate nu numai.

Amintiri:

Pentru dl. Muscă: fiindcă-i plac filmele americane! (oare cui nu-i plac?)

- dacă în America noii proprietari ai pământului cumpărat de la cei sărăciți, întregindu-și proprietatea și, familiile cu copii plângeau de moarte!

- La noi în România, reînființarea CAP-urilor sau reconsiderarea, reprofilarea sau revigorarea lor, aceasta a dus nu la plâns de moarte, ci la moarte de foame.

- Când "yankeii" și-au dat seama că agricultura modernă se poate face numai pe marea proprietate, ne spune dl. Muscă tot atunci îi spunem noi d-lui, Muscă că România a fost grănarul Europei și nu aveam atunci nici CAP-uri, nici combinate. Așa că, adevăr grăiește dl. Muscă din păcate!

Ing. STOIAN ONORIU, Filiala Județeană "PROPACT" ARAD, fost ing. pr. la CSI, Arad, aj. fermier și șef de fermă la Fermă de Stat din comuna Vladimirescu. Pentru a exclude eventualele

- sâmbătă, 16 decembrie 1989, sunt convocați în Sala Mare a Casei Sindicatelor din Arad, directorii și ing. șefi din IAS și CAP, șefi de fermă din IAS și CAP, Sala plină. În prezidiu iau loc tov. Vasilescu, Diaconescu, etc. Lipsește șefa mare tov. pr. S. Pugna!

Săteam lângă colegul meu și fost prieten Duma Mihai, care peste o lună și jumătate avea să devină directorul IAS Barațca! și care peste 8 luni avea să mă dea afară din serviciu!

Acea sâmbătă frumoasă cu soare și care urma să ne aducă cea mai mare bucurie (presimțire). Totuși lipsa "primei" din prezidiu, ceva, a însemnat, personal am sesizat acest mic, mic semnal. A început ședința printr-un raport prezentat de prima "țărăncă" a județului (D. Vasilescu). După ce s-a poticnit de câteva ori, amestecând fânul cu strugurii, tov. Diaconescu a încercat să "o ajute", probabil că era autorul textului, D.V., i-a "pleznit" câteva vorbe făcându-l K.O. pe tov. D. După terminarea discursului D.V. a făcut câteva "sublimieri" (amenințări):

începând cu anul viitor (1990) se vor introduce "baremurile"! în

plan economico-financiar al fiecărei unități (n.n. socialiste).

- Atunci să vă văd cu cum vă încadrați "voi" în ele! a urmat un film documentar din 1945 întocmai ca cel prezentat de TVR la sfârșitul anului trecut (1993). Se deosebea de faptul că în cel din 1945, era introdusă o peliculă proaspătă cu vizita tov. s.g. N.C. pe "Ogorul" rov. D.V.! În rest identic. Adică, în 1945 (înainte de 6 Martie - bincințeles), muncitorii, (șara întreagă ieșită în stradă nu pentru a manifesta împotriva comunismului, ci vezi Doamne pentru formarea unui guvern de uniune națională, adică "democrat și popular condus și de dr. P.G.! Colegul meu (viitorul director) mi-a șoptit:

- așa ceva ne trebuie nouă acum! i-am răspuns: cred că o să fie. Era totuși presimțirea mea. A fost.

duminică, 17 decembrie 1989, pe la ora 12-13 cineva venise de la Timișoara și, mi-a spus: studenții fac grevă fără alte amănunte. Mi-am dat seama că nu poate fi vorba de grevă. Dar eram sigur că ceva se întâmplă, a început. Scara "Europa Liberă" la o masă rotundă cu dl. Radu Câmpeanu se vorbea de epoca post Ceaușescu. Cândul m-a dus la toate locurile unde aveau părinții mei pământul și unde am lucrat și eu când am fost mic.

luni, 18 decembrie 1989, la "Europa Liberă" la ora 5 dimineața, dl. Sorin Cunea ne informa despre "evenimentele din România". La Timișoara portretele lui N.C. au fost aruncate în Bega, cărțile "Omagiu" li s-au dat foc. Sunt morți și răniți! Mi-am zis: treaba a început. Radio București ne-a informat despre vizita tov. s.g. N.C. în Iran, undea depus o coroană de flori criminalului Ayatolah Komeini. Declară că în România este o situație "echilibrată"! dar era pătat de sânge criminalul și, autoritățile Iraniene n-au sesizat! Abia după aceea ambasadorul Iranului la București fusese destituit:

- marți, 19 decembrie 1989...

- miercuri, 20 decembrie 1989, este anunțată cuvântarea criminalului la TVR. Împreună cu sinistra, M.M., Vasile Milea, etc.

Ni se înfățișa întregii țări că la Timișoara bande de huligani susținuți de agiturile străine au "atacat" sediile partidului și statului (județean), obiective economice și militare etc. etc.

"Cine pune urechea la pământul țării și înțelege glasul STRĂMOȘILOR, nu va rătăci niciodată drumul".

Arad, la 8 februarie 1994

Ing. Stolan Onoriu
Filiala Județeană "PROPACT"
ARAD

Din seria "Amintiri din copilărie"

IAȘI ... HEIDELBERGUL NOSTRU DE ALTĂDATĂ

Episodul XVI

Organizați de către Bătrânul, trupa de culegători a ajuns cu bine la Doi Peri. Acolo, Gigel, Nașu cu Lica au încercat să-i primească sărbătorește, cu cafele, cu vin, cu sărățele, pâine prospătă și fripturi de porc de la borcan. A fost o veselie generală. Dată fiind nehotărârea lor, nu le venea să creadă că au reușit să vină. Semnalul de sosire au fost chiotele trase, cam din dreptul conacului Cortezilor. Trebuie amintit că la Cortezi era liniște, chiotele n-au deranjat pe nimeni. Asta au crezut-o toți în afară de Nicu Nanu. El fiind încheietorul grupei, a tras cu ochiul în urmă, reușind să surprindă o privire misterioasă de femeie, după un colțisor de perdea. Era ceva neobișnuit în gestul acela, ochii iscoditori urmărindu-l tot timpul. Cnd a întors ochii, a reacționat, parcă la o chemare, a simțit privirea ca pe un țipăt. S-a oprit tulburat, a privit geamul cu intensitate, dar nici un semn, parcă conacul ar fi fost pustiu. Oare să fi fost doar o părere privirea aceea? Poate, L-a trezit din visare Costică Necaz, ce cu un fluierat ca în stână. La făcut și-urmeze. S-a mâncat pe rupte, s-a răs, s-a vorbit, în cele din urmă au pornit pe deal la cules. Pentru a se asigura, Ilie Dănilă a adus cu el o cană mare cu vin, cerută în secret de la Nașu, pe care a pitit-o lângă un butuc de viță, cam pe la mijlocul distanței, spre vârf. Din când în când, își făcea treaba și dispărea pentru un minut două, revenea, dar cu fiecare revenire, era mai roșu, mai guraliv. Ceva i-a dat de bănuț Bătrânului: "Unde dispari? Fugi cu ursu. Ce treabă?". "Mă doare tare burta..." încerca Ilie să-l convingă. Până la urmă l-au urmărit și i-au băut frățește tot vinul. Din acel moment cana n-a mai fost goală. De cum se golea Bătrânul îl trimitea pe Ilie să o umple. Ilie a și rămas un fel de curier al grupului, ori cum nu avea stare... "du-te după asta, du-te după ceia".

Le era apropiat Gigel, dar mai la îndemână se părea a fi Nașu, pentru tot felul de probleme legate de regula casei. Lui îi plăcea să facă pe gazda, iar Gigel din prietenie, intra mereu, discret în planul doi. Astfel Nașu a organizat cele două

camere într-un fel de cămin. Lia a plecat acasă, a dus-o Gigel cu Zundapul până la tramvaiul 2. Au rămas până la urmă ei patru și cei doi, șase. Camera din fund unde i-a cazat pe cei patru, nelocuită în răstimp, avea un mobilier sumar. Patru priciuri, saltele umplute cu fân, pături, o masă și două lavițe. Cam atât. La bucătărie au hotărât să-și găsească cu rândul, câte unul, la ocazii doi. Aprovizionarea era îndeplinită de Gigel din oraș cu motocicletă.

Se lucra de dimineața, nu prea devreme, cu pauze, la dejun și la prânz. Dejunul era simplu, ouă, slănină crudă ori friptă, ceapă, usturoi și cafele. Pentru variație Gigel mai cumpăra hainzi ori flax. La prânz, un fel de mâncare, țeapăn,

trebuiau ajutați seara să încheie bine ziua. Ultimul bătea în căzi turtele din presă, să fermenteze pentru țuică.

Nu era curent electric, iar la două lămpi cu petrol, unii citeau, alții jucau table. Adversarii se înverșunau și luptau în draci, nu se juca la câștig ci la... cine pierde bea un kil de apă. Sistemul a fost patentat de Nelu cu Păduchele a căror confruntare la table era însoțită de o confruntare verbală de se adunau în jurul lor o jumătate de cămin. Cel de serviciu cu masa de la prânz, venea de pe deal ori își întrerupea lucrul cu două-trei ore mai devreme.

A treia zi urma să gătească Nicu Nanu, și să-l ajute Nașu. Pentru Nicu, prilejul de a sta în doi cu un

o vârstă."

Între timp Nașu, măcina carnea, Nicu curăța o ceapă și păzea roșiile să nu de-a pe dinafară. Găteau la sugestia lui Nașu, perișoare cu tarhon în bulion. Așa din una, din alta.. "dar de Puița ce știi? Nu ai simțit nimic". Întrebă precipitat Nicu, pe care-l frigeau în ceață cei doi ochi de lângă perdea. "Puița a fost măritată, este trecută de 30 de ani. Lumea îi spunea după numele de doamnă, Puița Grigorescu. Nu are copii. În viață a avut o mare deziluzie, din câte știu, mi-apoveștit Lica, lucrurile stau astfel. S-a măritat cu unul Grigorescu, la 18 ani, a renunțat la facultate de îndrăgostită ce era. El inginer la "Țesătura" Iași, capabil, bine văzut, a avansat repede. La un

să strălucească, să fie în centrul atenției, lasă urme.

Pe de altă parte, la generația noastră, amorul și dragostea erau pe primul plan, dar nimeni nu se arăta, nimeni n-o mărturisea. La cei 20 de ani, ai noștri, perspectiva de a vea o prietenă-amanță, ne scotea din minți, ne făcea să vibrăm cu intensitate. Cum asemenea ocazii se iveau extrem de rar, cei fericiți putând fi numărați, cam unul la o sută. Între noi bravam, ne dădeam mări, durii... "mai dă-la-ncolo de femeii!". Cu colegile de grupă eram sfinți. Nu, mi dau seama care-i motivul, de ne dominau. Un chef ca lumea nu-l puteam face-n prezența lor. Dansuri lunguroase, șoapte la ureche, mai în glumă, mai în serios, asta da, în rest seriozitate. Iar reviu și mă întreb, oare de ce? A! Când apărea o fată cete privea intens în ochi, când vreo mămică neglijată, ori cine știe ce verișoară, te atinge discret cu mâna, ori pe sub masă... se schimba situația. Dintr-un adânc, de personalitate, bine mascat până atunci, renăștea - berbantul - liricul și în același timp amoretul. Atunci doream să aparăm, să sfornători, clocolitori ca sudamericaii, coeși. Cam astfel se visa Nicu, pe măsură ce Nașu povestea viața Puiței, se și vedea răzbunătorul tuturor privațiunilor și a suferințelor ei. "Ai ci erau ochii, ea era, pe mine mă dorea", gădea înfierbântat Nicu. Bine, bine, dar cum să ajung acolo?

Cu Dumnezeu și sfântul Valentin, nu dorm, și-i ajută pe îndrăgostiți, pe Puița, pe Nicu... Ocazia apare când nici nu visezi. Nașu cotrobăie, înjură și tot nu găsește. "ce cauți frate?" "Caut tarhonul, știam că Gigel are, dar unde-i?". Deci lipsește tarhonul, cum să faci perișoare cu tarhon, fără tarhon? Cum?

"Nicule, vezi pe cărarea asta în jos, după cotitură dai de conacul Cortezilor, trebuie să știi, pe acolo ați veni. Bate la ușă, și cine-o deschide, cere-i un chituș de tarhon. Al nostru o fi, nu-l găsec, Ne descurcăm cu împrumutul. Hai nu te mai codi, fugi".

Nicu n-a așteptat alte îndemnuri, dus a fost. A bătut la ușă, și cine credeți că a deschis? Misterul îl vom afla în episodul următor povestit chiar de Nicu.

va urma

BUJOR BUDA □

S.C. GETON CRUX S.R.L. COMERT GENERAL

Str. Lucian Blaga nr. 2-4, tel./fax 0966/17643

Ua ofera din productie internă și import prin

Magazinul Universal

ARADUL

INCĂLĂMINTE,
CONFECȚII FEMEI,
BĂRBAȚI, COPII
JUCĂRII
PAPETĂRIE

ELECTROCASNICE
MOULINEX
ZASS
BOSCH

COMPUTERE
CONSUMABILE
RADIOCASSETOFONE
VIDEOCASSETOFONE
TV COLOR

VINDE UN VAST
SORTIMENT DE:
STOFE
ȘI ȚESĂTURI

COVOARE ȘI MOCHETE
MERCERIE ȘI MAROCHINĂRIE

consistent și îndestulător. Baza tot ca la cantină, varza, fasolea, cartofii și carne pe săturate. Uneori o găintă, miel și alte delicatose. Ardelenii cu boiaua, moldovenii cu bulionul, fiindcă, dacă-mi aducbune aminte, trei ardeleni, doi moldoveni și un muntean, Costică Necaz din Malu cu Flori. Duminicile venea de ne gătea Lica. Aducea și prăjituri făcute acasă. Zicea "acestea sunt preferințele lui Nașu, s-au sunt făcute pe gustul lui". La care Nașu se umfla în pene de nu mai putea.

Despre cules, nimic deosebit, unul zdrobea și recolta primul must, altul încărca și descărca descărca presa. Ceilalți 4 culegeau în coșuri, apoi deșertau în donițe de cca. 50 litri, pe care doi, le cărau până la colnă. Aveau spor nu glumă. Cei năpădiți erau cei din colnă, ce

deținător de "secrete" nu putea să-i scape. "Măi Nașule, la Cortezi în conac locuiește cineva? Întrebă neutrul Nicu". "Din câte știu eu da. Sunt bătrânii, pe care eu, venind mai des pe aici, i-am văzut, coana Eleonora și conu Iancu Cortez, ambii trecuți de 60 de ani. Descendenți ai unei vechi familii boierești, conacul cu via ce le-a mai rămas, o înfimă parte din ce-au avut înainte. Le-au luat tot satul. Bătrânii se deplasează rar la oraș, cumpărăturile le face Gigel și uneori Puița, fiica lor mai mare. Mai există Viorica, soră mai mică, cam de vârsta noastră, urmează Conservatorul la București. Are o voce grozavă, se zice că va ajunge departe. A hoinărit în vacanța de vară pe dealurile acetea, ba la noi, ba la ei, cu Lica împreună, sunt ca

moment dat l-a racolat Securitatea pentru o funcție acoperită, undeva în străinătate. Dar când s-au uitat la dosar, de unde până unde, îl găsec cu bube. Cică soția lui, adică Puița, este fică de moșier, și deci.. ori funcție și străinătate, ori nevastă. Așa a fost, canală a divorțat și astăzi face pe atașatul cultural la ambasada noastră de la Berna. Treabă destul de recentă, acum 5 ani, adică prin 1950. De atunci Puița stă retrasă, ajuntă-n casă și pe cât posibil evită orașul. Îi este și rușine, și greu să-și vadă foștii prieteni, să explice, să fie compătimită. Când erau împreună făceau parte din lumea mondenă a Iașilor. Astăzi...". Astfel își termină Nașu povestirea, dând din cap cu o semnificație anume, ne mai având vorbe să continue. Pentru Nicu asemenea amănunte îi apăreau fantastic, ridicându-o la cote supranaturale pe doamna Puița. Probabil, mă gândesc, și Puița privea nevăzută, și și-ar fi dorit compania lor. Viața de pustnică, asupra unei femei tinere, obișnuită

Colectiv redacțional: ADRIAN IOANĂȘ (Director)
SORIN TROCAN (Redactor Șef), DELIA BRAD (Secretar de redacție)
BUJOR BUDA, HUGO HAUPTMANN, DAN PĂRVULESCU (Colaboratori permanenți)
ROMANA DĂNILĂ, NICOLĂE EBERLEIN (Fotoreporteri)
Editor: S.C. ȘTIREA S.R.L. ARAD, Bd. Revoluției nr. 71, Tel./Fax 0966-20980
TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ: S.C. ȘTIREA S.R.L.